



Nro. 16.

**A' FÉLS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben, Kedden Februariusnak 23 ik napján
1802-ik esztendőben.*

Frantzia Respublika.

Brüsszelből, Fébr. 7:dikén. — Lord Cornwallis, téteti a' készüléteket, hogy Amiensből vissza utazék Londonba: a' mellyből azt hozzák ki, hogy a' békefég végső munkája közel van az aláíródáshoz; melly is meg levén, Lord Cornwallis azonnal vissza indul Londonba, és helyébe más Minister fog a' Kongressusra jöni.

Brüsszelből, Fébr. 10:dikén. Az Amiensben lévő Frantzia és Anglus Ministerek igen hathatós levelezést folytatnak néhány napok óta Kormányfzékeikkel. A' Kurirok sürü indulása és érkezése azt jelenti, hogy, mely hathatósan folynak az alkudozások. Lord Cornwallishoz két Kurir.

rok érkeztek 5-dikben Londonból, mellynek olyan hosszú tanácskozás lett a' következése, a' milyen nem szokott közönségesen esni. Lord *Harvey* a' L. Cornwallis helyébe jövő *L. Withworth* Titoknaka, mint mondják már meg érkezett Amiensbe. — Olyan hir indult, hogy a' tavaszon egy Kongressus fogna itt Brüsselben is esni, a' mellyben az Első Konzúl fogna előlúlni, és a' melly, Hollandus, volt Auszriai Belga, és bal Rénus mejjéki Küldöttekből fogna állani.

Lyon, Febr. 6 = dikén. — Az Első Konzúlnak itt léte alatt Liguriai Küldettek is érkeztek volt ide: de nem bocsátattak hozzá audentziára; csak a' Külfő Ministernél *Talleyrandnál* voltak együtt való beszélgetésen két ízben, és azzal vizsksá utaztak hazájokba.

A' híres *Mercier* azt adta fel a' Nemzeti Institutum gyűlésében, hogy a' Kant és Fichte Filozófiájokról egy magyarázatot kellene kiadni, és, nevezetesen az első, meg kellene azon vád és szemre hányás alóll szabadítani, a' melly ötet Frantzia országban érte, hogy t. i. az *Atheismust* tanítaná.

A' Frantzia tudósok, az alatt, hogy az ő fegyveres seregeik Egyiptomban múlattanak, abba szorgalmatoskodtak, hogy ezen országnak régiségeit felkeressék, a' lakosoknak szokásaikkal, rendtartásaikkal meg ismérkedjenek, a' köveket, plántákat, férgeket, halakat, madarakat vizsgálás alá vegyék, a' régi és új médalliákat, drága kéziratokat, tzmírásokat öszsze szerkeztessék, a' Pyramisoknak, Obeliskusoknak, a' Thébei régi Királyok temetőhelyeiknek, régi és új épületeknek, 's templomoknak formajokat papirosra tegyék, 's több e' félek. Mind ezekről a' külömbkülömbféle tudományos kintsekből álló gyűjteményekről, ilyen határozatt adott ki az Országglószék.

„A' Belső Minister javaslására rendelik a' Konzulok: — 1) ször, hogy az Egyiptomi expediciónak a' tudományokat és szép mesterségeket illető egész resultátuma, az országglófzék költségén adattassék ki — 2) ször, az Egyiptomi Institutumnak tagjait, és minden másokat, a' kik ezen gyűjtemények öfzfe keresésében részt vettek, a' Minister hivassa öfzfe, és bizza rájuk, hogy szorgalmatosságainknak külömbkülömb részektől álló gyümölsét szedgyék rendbe, és közkézre lejendő botsáttatásában legyenek munkások és igazgatók — 3) ször, ugyan ök mind addig, míg ezen munkában foglalatoskodnak, azt a' fizetést fogják a' státustól venni, a' mellyet Egyiptomban vettek: — 4) ször, az egész nyomtatvány el adattatván, a' belöle bé jövő summa a' szerzőknek adattatik, és a' szerent osztatik fel közöttök, mint maga a' társaság el intézni fogja — 5) ször, egy Titoknakot válaszzt ki a' társaság előre, a' ki ezen munkáról annak érthe-többé való tétetődése végett, egy Hístoriai Bézvetést készítsen, és a' külömbkülömb részeket rendbe vegye — 6) ször, a' Belső Ministerre bizattatik, hogy ezen rendelést végre hajtsa — *Bonaparte*, Első Konzúl.

Ez egy szép, hanem drága munda fog lenni. Kik legyenek az emberek, a' kik készítették, és már most kinyomtatattását is igazgatni fogják, látni lehet az itt következő levelben: — „

„Gen. Abdalla Menou, Gen. Bonapartéhoz a' Fr. Respublika Első Konzúlhához, Mársiliából Niv. 16:dikán, Anno 10. (Jan. 6:dikán). — Polgár Első Konzúl! Az Institutum és a' Mesterségek Kommissiója vissza érkezett Egyiptomból. Azok a' polgárok, a' kikből ez a' két Kommissió áll, a' te egész jó akaratodra méltók. Sokak közöttök rész szerent igen betsesrajzolatokat, rész

Szerént egyéb drága gyűjteményeket hoztak ma-
 gokkal. Böltsefféged meg határozhatja, hogy
 miként lehessen mind ezeket leg alkalmasab-
 ban világ eleibe bocsátani. Az én kötet flegem
 az, hogy ezen személyeket, kiknek neveik itt
 következnek, jó vóltodba különösen ajánljam,
 u. m — Four er, egy igen széles tudományu ember,
 és Egyiptomban sok szolgálatot tett; az igazság
 ki szolgáltatása mellett vólt; sok hasznos jegy-
 zéseket hozott. Nouet, fáradhatatlan nevet ér-
 demelt, tele tüzzel és erköltsi ajándékkal. Pey-
 re, nagy tálentommal bíró építömester, Duter-
 tre, egy az Europai leg szebb rajzolók között.
 Gerard, az utak és hídak Indzsinerje; nálla igen
 hasznos jegyzések találhatók; a' Fourier helyét
 ő töltötte vólt bé a' Divánban. Conté, olyan
 szolgálatot tett Egyiptomban, mellynek le irásá-
 ra nem talállok elég szót; a' betsület és haza-
 szeretet, 's a' leg tisztább erköltsi ajándék, ő
 benne, véghetetlen tárgyakról való ismerettség-
 gel és mély tudománnyal egygyütt lákozván,
 őtet leg ajánlásra méltóbb emberré tették. Con-
 telle nagy buzgósággal hozzá látott a' Pyrami-
 sokat illető munkához. Champy, egy igen jó
 erköltsü ember, nagy szorgalmatossága által so-
 kat használt a' köz jónak. Delille, fűvész; Sa-
 vigni, Geofroy, természet Luvárai; Desgennet-
 tes, Larrey, Lepere, utak és hídak fő indzsi-
 nérjei; Jakotin, földleíró fő indzsiner; minyájan
 olyan emberek, a' kik meg érdemlik az ország-
 lószék figyelmetességit. A' kiket ifjú vóltokért
 meg nem nevezek, azok is méltók a' nemzeti
 háládatosságra. — Tisztelet és betsület néked
 polgár! Első Konzul. — “

Abdallah Menou.

A' közönséges levelekben olvastatott nem
 rég, hogy az Europai Uralkodók nevezetesen Fr.

Ország és Anglia, egy akarattal ráá izentek volna a' tengeri ragadományból élő Afrikai Fejedelmekre, hogy prédáló hajóikat többé a' tengerre egy keresztény Hatalmasságnak hajói ellen is ki küldeni ne mérésheljük: külömben, &c. Mennyi legyen ezen dologban a' valóság, még nem nyilatkozott ki: csak annyit lehet bizonyosan tudni, hogy a' Frantzia Országglószék kemény Kötésre lépett az Algieri Uralkodóval. A' Kötés 19 cikkelyekből áll, mellyek a' következő fontosabb feltételeket foglalják magokban: — „

„A' békeességnek félbe szakadása előtt közöttök volt politikai és kereskedés béli egygyezések, egészen helyre állittatnak, Afrikában mindent vissza enged a' Fejedelem a' Frantziáknak, a' mit azoknak ott valaha adott. Minden pénzt és portékát, a' mellyeket a' Fejedelem ágensei a' Frantzia kereskedők házaiban a' békeességnek félbe szakadásakor el vettek vólt, vissza fordítja nékiek. Hogy kárvallások annál jobban meg forduljon, eztendeig nem kíván töllök semmi adót. Semmi színü környülállás és fogás alatt nem lehet a' Frantziákat Afrikában, mint rabslólgákat úgy tartóztatni. Még akkór se, ha a' Fejedelem el lenségének hajóján fogattatnak is el, hanemha ők is viaskodnak a' Fejedelem emberei ellen, és fegyveres kézzel fogattatnak el. Az Algieri földön utazó vagy lakó Frantziák, egyedül csak az ott lévő Fr. Agens hatalma alá tartóznak, és sem a' Fejedelem, sem az ő emberei, nem avathatják magokat az Afrikai Frantzia kormányozás dolgába. Az Algierben meghaló Frantziáknak javaik, az ő Agensek rendelése alá tartoznak; és ott minden egyéb nemzetek Agenseik felett való elsőléggel bír a' Frantzia Agens; a' menekdék hely szent nálla; és semmi közönséges erő bé nem mehet hozzá, ha csak a' Fejedelemtől a'

vége meg nem kerestetik. — Az utolsó két tük-
kelyek ilyen kifejezésekkel készültek:

18. dik Tzikkely. Abban az esetben, ha a'
békefég félbe szakadna (és az Isten őrizzen, hogy
valaha valami e' féle történhessék!) a' Frantzia
kereskedőknek három hónapok engedtetnek, hogy
azok alatt minden dolgaikat jó rendbe szedhessék.
Ezen idő alatt is éppen azon szabadságban és ol-
talom alatt lesznek ott, mint békefég idejében, a'
melly jó tetemény azokra a' hajókra is kiterjed,
mellyek az alatt érkeznek meg oda.

19. dik Tzikkely. A' Dey eö Fejedelemsége,
Sala Khodix urat nevezi ki, hogy mint Algiriai
fő rangú Követ (*ambassadeur*) Párisba mennyen.

Aláírtak: *Mustapha Bascha*, Algieri Dey,
Dubois Thainville, Fr. Bízós, és
Agens.

A' M. Kurir 12:dik darabjának 183:dik leve-
lén ez olvastatott: A' Frantzia Republikának
osztályai, mint a' nemzetnek közönséges képvisel-
elői, sok olly dolgokat terjesztettek a' Kormány-
szék eleibe, a' mellyeknek elközöltetéseket lát-
ni kívánnák, mint p. o. 60 &c — Ez a' tárgy-
sokkal inkább meg érdemli a' figyelmeteliséget,
hogy sem a' következő bővebb meg jegyzése-
ket a' felől, halgatással el kellene mellőznünk;
t. i. — Azon idő alatt, hogy az Első Konzul
Lienban tartózkodott, egy kis könyv jött ki Pá-
risban, a' melly az egész országra nézve igen fon-
tos, és mind annak külömbkülömb fogyatkozásai-
ról mind pedig arról, hogy külömbkülömb Depar-
tamentomok, nagyobb virágzásokra nézve, az Or-
száglószéktől mit kívánnának, hasznos magyaráza-
tot teszen. Az Első Konzul maga meg hívta vólt
minden Departamentomoknak Tanátjosaikat, hogy
a' közönséges kormányozásnak némely tárgyai
felől terjesztenék ő eleibe vélekedéseiket. Ezek

tellyesítették a' Konzúl tettzését; minden tárgyakról protokollumokat küldöttek bé hozzá: *Chaptal* Belső Minifter pedig ezeket rendbe szedte, és nyomtatásban a' közönlég eleibe bocsátotta: 's így lett az említett kis könyv. — Az egész munka 7 részekre oszlik: — az 1)ő az adóról — a' 2)dik az ország pallérozódásáról. — a' 3)dik a' kereskedésről — a' 4)dik a' szegényekházairól és fo házakról — az 5)dik a' közönléges dolgozásról — 6)dik a' közönléges tanításról — a' 7)dik az adminisztrációról beszéll.

Ezek szerént — 1)ször; 78 Departamentom, a' funduson fekvő adónak lejjebb való szállittatását, mint a' szántásvetés nagyobb virágzásának fundamentomát; 60, az adónak jobb fel osztatását, 27, a' fel szedéséhez bé tsúszott vizsgálásoknak el törlődését; 24, az adó mostani igazgatóságának meg változását; 17, abban való időhaladáft, kíván; 10, nem találja jónak, hogy a' Finantzminifter némely adók laistromát ölzse olvalztotta; 17, azt kívánna, hogy a' fel kelhető tehetségre vettető adó, lejjebb szállittassék; 1, hogy egészzen el törlődjék; 3, hogy jobban osztódjon fel; 4, hogy a' költségre vettető adó más-képpen módosittassék; 3, hogy a' hadi adó el-törlődjék, mint a' melly csak a' környülállásoktól szokott függeni; 12 azt magyarázza, hogy a' fundushoz ragadó mostan fenn áló adónak elintéződése, a' mezei gazdaságnak; 2, hogy a' költségért való adó a' szorgalmatosságnak; 10, hogy a' keresményre vettető adó a' kereskedésnek, ártalmasok; 28 ezeknek meg változásokat; 13, némely esetekben a' petsét (stempel) és a' béhozásért fizettető adó alóll való ki vétetődéft; 17 az ajtókra és ablakokra vettető adóknak el töröltetődéseket; 6, azoknak lejjebb szállittatódásokat; 4, bizonyos eseteknek a' vám alól való ki vétetődéseket, kívánna; 2, a' vámok (mauthok) által

való el nyomattatás ellen panaszól; 58, a' keresz-
tül vitelért való vámoknak el töröltetődését; 27
pedig azoknak csak módosztatásokat kívánná,
mint a' mellyek a' kereskedést és szorgalmatos-
ságot semmivé teszik; 6, az iránt teszen javasla-
sokat, hogy a' Státus iofzágaival miként lehetne
hasznosabban bánni; 58, azokat az adosságokat
kéri, a' mellyekkel nékiek a' Status Kallája tar-
tozik.

2) szór; 6 Departamentom azt erőssíti, hogy
a' szántásvetés jobban foly m, mint eddig;
10 pedig azt, hogy meg romlo; 70 csak kö-
zönléges kifejezésekben kívánnya, hogy buzdíta-
ni kell a' szántásvetést; 28, hogy az adónak lej-
jebb szállítása által kell buzdítani; 7 azt kíván-
nya, hogy árendálásokat kell tenni a' mezei gaz-
daság béli próbákra nézve: 12 azt tanátsólja, hogy
szaporítani kell a' szántásvetés alá való földeket,
32 ellenben azért panaszolkodik, hogy az erdők
karával már igen is ki terjesztődtek a' szántó
földek; 35 azt kívánnya, hogy a' tóknak és vi-
zenyős helyeknek kiszárasztásokat kellene elő-
segíteni, 4 ellenben nehézségekkel látja ezt a'
munkát öszsze köttette lenni; 14 szeretné, hogy
a' vizeknek az öntözés végett való ki botsátta-
tása módja, ismét bé hozattattassék; 2, a' szőlő
termesztésnek nagyobb virágzását, 3 ellenben an-
nak kevesebb határok közzé való szorittatá-
sát kívánná; 22 a' réteknek mesterféges mívelé-
sét, 1 pedig annak kevesebbé való gyakorólta-
sát szeretné; 9 a' közönlégek együtt való fel-
ozódása iránt teszen javaslasokat; 6, a' trágyá-
zásnak módjairól ad jó tanácsokat; 70, a' mé-
nestartásnak újonnan bé hozását, 27, magános
gazdáknak a' menestartásra jutalmak által való
öszönöztetéseket, 12 a' szamártartást; 16 a' szar-
vasmarha tartásnak nagyobb virágoztatását ki-
vánnya; 10 azt tanátsólja; hogy jobb fajtájú bi-
kákra kellene szert tenni, &c, &c. —

Még nem tudatik, hogy mi némű végzést tett az Országglószék ezen 7 fő részekből álló országos projektomok iránt.

Folytatása az Olasz Respublika Konstitutiójának.

VI. Titulus. A' Kereskedők Kollégiumáról.

30) Tz. A' Kereskedők Kollégiuma 200 polgárok-ból formáltatik, a' kik a' leg hitelesebb és magokat mások felett meg különböztető Kereskedők és Fábrikások között választatnak ki. Tanátskozá-sának helye a' 10 első esztendők alatt, Brescia. — 31) Tzik. A' Kollégium minden ülése alkaimatosságával ki pótolja számának fogyatkozását, a' melly iránt jussa van utasítást kívánni az Ország-ló széktől. — 32) Tzik. A' 28-dik és 29-dik tzik-kelyek értelme szerént, és is 6 cenzort választ ki a' maga tagjai között.

VII-dik Titulus. A' Cenzúráról.

33) Tzik. A' Cenzúra egy 21 személyekből álló Kommissió, melly azokból a' személyekből formáltatik, a' kiket a' Kollégiumok a' 24, 28, 32 tzikkelyek szerént neveznek ki. Tanátskozá-sának helye az első 10 esztendők alatt, Cremona. — 34) Tzik. Ez, a' Kollégiumoknak minden üléseik után öt napok múlva öszsze gyülekezik. — 35) Tzik. Tíz napoknál tovább nem marad öszsze gyülekezve: ülései tsak úgy törvényesek, ha leg alább 17 tagok jelen vannak azokban. — 36) Tzik. A' 11-dik tzikkelyben meg határozta-tott tisztviselőket ez nevezi ki voksolás által azon laistromokról, a' mellyeket a' három Kollé-giumok hozzája küldöttek. 37) Tzik. Azokat a' tisztviselőket, a' kiknek ki választatásokra a' Kol-

légiümoknak van jussok, a' Czenzúra kiáltja ki. — 38) Tzik. Ez választja ki a' Tudosok Kollégiumában meg üressedő helyekre a' tagokat, a' 27:dik tzikkely szerént. — 39) Tzik. Minden ülésének meg határozott ideje alatt tartozik el végezni az ötöt illető választásokat. — 40) Tzik. A' Constituzió által réa bizattatandó foglalatosságot, a' 109, 111, 114 tzikkelyek szerént gyakorolja. — 41) Tzik. A' Czenzúrának tagjai a' Kollégiümoknak minden ülésekör változnak. — 42) Tzik. A' Czenzúra a' Kollégiümok eleibe tartozik botsátani a' maga munkait azoknak minden leg közelébb következő üléseikben.

VIII. Titulus. A' Kormányzékéről (vagy Országglószékéről.)

43) Tzik. A' Kormányozás, egy Elölülöre, egy Vice Elölülöre, egy Status Tanátsra (Konzultára), Ministerekre, és egy Törvényhozó Tanátsra bizattatik. — 44) Tz. Az elölülő, 10 esztendeig folytatja hivatalát, és meg határozatlan-szór (ismét meg ismét; toties quoties) választathatik. — 45) Tz. Minden törvényeknek az Elölülő az első projektáló el intézője. — 46) Tz. Hasonló képpen ő az első el intézője minden Diplomatikai, idegen Hatalmasságokkal való, alkudozásoknak. — 47) Tz. Ő réa bizattatik minden másokat ki szoritólag a' végre hajtó hatalom, a' mellyet ő a' Ministerek által gyakorol. — 48) Tz. Ő nevez Ministereket, polgári és követségek béli Agenseket, tábori fő vezéreket, és Generálisokat. Az alább való tiszteknek mi módon lejendő ki neveztetésekről a' törvény fog gondotviselni. — 49) Tz. Ő választ Vice Elölülöt, a' ki az ő jelen nem létében mindenkör az ő helyét foglalja a' Státus Tanátsban, és az ő képét viseli mindenben, a' mit az, réa akar bízni. A' Vice Elöl-

ülő egyszer választódván, el nem mozdíthatik hivatalából annak előlülése alatt, a' ki által választatott volt. — 50) Tz. Minden esetben, midőn az Elölülői hely meg üressül, az Elölülőnek minden tulajdonságait a' Vice Elölülő viseli, mind addig, míg az ennek helyébe következő, ki választatik. — 51) Tz. A' Státus petsétnyomói az Elölülőre bizattatnak: egy ő által választatott és Tanátsosi rangal bíró Státus Titoknak, három napok alatt mind azokat a' törvények, a' mellyek a' Törvényhozó Tanátsban meg erőssítettnek, ő eleibe terjeszteni, meg petsétegni, és ki hirdetni, személyes felelet alatt tartozik. — 52) Tz. Ugyan ezen Státus Titoknak, az Elölülő aláírásának mindenütt alá ír, és Aktáit egy különös laistromba szedi. — 53) Tz. Az Elölülő fizetése 500 ezer, a' vice Elölülőé 100 ezer Majlandi Livra.

IX-dik Titulus. A' Státus Tanátsról.

54) Tz. A' Status Tanáts nyoltz polgárokból áll, a' kik leg alább 40 esztendőt töltött emberek és a' kik magokat a' Respublikához mutatott valamely nevezetes szolgálat által meg különböztettek; ezek egész életekre választódnak. — 55) Tz. A' Státus Tanátsban a' Respublika Elölülője ülelöll. Annak égygyik tagja, a' kit az Elölülőnek a' nyoltzak közzül ki nevezni tertzik, külső dolgokra ügyelő Minister. Mikor Elölülő nincs a' Tanátsban, akkor ez ülelöll. — 56) Tz. A' Diplomatikai Kötéseknek és mind azoknak a' dolgoknak, a' mellyek az idegen Hatalmasságokat illetik, meg vizsgálása, különösön a' Státus Tanátsot illeti. — 57) Tz. A' külső Hatalmasságokkal való alkudozásokranézve a' Követeknek adatató utasítások, a' Státus Tanátsban hányattatnak vettettetnek meg, és a' Kötések végre nem hajta-

tódhatók addig, míg a' Státus Tanátsnak nagyobb része által helybe nem hagyattatnak. 58) Tz. Ha a' Kormányozószék a' Respublika bátorságának okáért némely gyanus személyeket arestáltattott, az Elölülő tartozik azokat 10 napok alatt azon ítélőszék eleibe küldeni, a' hová tartoznak: vagy pedig ha a' Státus állapotjának környülműlái kivánni találják, a' Status Tanátsból Dekretomot tartozik nyerni, arra, hogy tovább halaszta azoknak ítélőszék eleibe való állittatásokat. A' Dekretomnak, az Elölülő és a' Státus Tanáts nagyobb része által kell aláíratattatni. 59) Tz. Hasonló Dekretom kell akkor is, mikor némely személyeknek, a' kik a' tsendességet meg háborítják, a' Respublika közép' várárából eltávoztatódni szükséges. — 60) Tzik. Mind azoknak az eszközöknek elővétetésekre, a' mellyek valamely közönséges törvény által meghatározatva nem lesznek, hanem tsak a' Státusnak bátorságban való maradásáért ez vagy más történetben lejéndenek szükségesek, a' Státus Tanátsnak különös Dekretoma kivántatik. — 61) Tz. Ha a' közönséges bátorság kivánnya, hogy valamely Departamentomban a' Konstitúzió egy ideig fel függesztődjék, vagy ha valamely fegyveres csoportoknak fel támadása, vagy pedig némely fő hivatal bélieknek magokviselete, a' Respublika bátorságára nézve rend kívül való eszközöket találnak kivánni, ezeknek elővétettetésekre is a' Státus Tanátsnak előre való Dekretoma kivántatik. — 62) Tz. A' Státus Tanáts mindenkor tsak különös történetekben tart tanátskozásokat, mellyeket ezen történetek határoznak meg. — 63) Tzik. Az Elölület illeti különösön az a' jus, hogy a' Státus Tanátsban elő forduló minden dolgok felől első projektomot tegyen; minden tanátskozásokban az ő vélekedése hathatosabb. — 64) Tz. Az Elölülő idejének ki telésékör, az ő halálakor,

vagy hivataláról való lemondásakor, a' Státus Tanács választa, voksok többsége szerént, és 48 óráknak eltelése alatt, mást helyébe, még pedig úgy, hogy a' tagok széljel nem oszolhatnak addig, míg a' választást el nem végezték. Ezen ülésben a' Vice Elölülő ülelöl. — 65) Tz. Egy: egy Státus Tanácsosnak fizetése, 30 ezer Livra.

(A' többit más alkalmatossággal)

Nagy Britanniá

Londonból Febr. 2: dikán. — A' nagy hírű nevű és érdemű Marquis Polignac, a' ki XV: dik Lajosnak valamint gyermekfégében úgy egész haláláig belfő barátja vólt, 's az után XVI: dik Lajos szerentsetlen Királynak is sok kegyelmességgivel élt, ki m'ula itt életének 88: dik elztendejében a' világból.

Anglus Királyi Hertzeg *Augustus*, kinek *Murray Augusta* kisaszfzonnnyal való öszlize házassága a' Német Birodalom béli rendelések szerént törvényesnek lenni találtatik, mint hallatik, olyan módon fog a' Hannoverai Választó Fejedelemségbe Felsői jussal bé helyheztetödni, hogy abban az esetben, midön a' Királynak több fiai fiú örökösek nélkül meghalának, az ezen házasságból származandó fiú örökösre szálljon Hannovera.

B é t s.

Posonból írják, hogy oda olyan Felsőes Rendelés ment légyen le innét, hogy azon Dietai Gyűlésre nézve, a' melly ott a' jövő Májusnak 2: dikán fog el kezdödni, minden féle előre való készületek tétetessenek, szállások rendeltessenek, az ország útak jobbittassanak, az utazák kö padimentomai igazittassanak, az azokat

világosító éjjeli lámpások szaporítottának, és több e' félek.

* * *

E l e g i a.

Illustrissimi Domini Comitis Josephi Gvadányi S.
C. R. A. Mattis. E. R. H. Generalis Cineribus
& cineribus sacra.

Eloquar, an fileam? ponam pro Funere Nomen?

Aut riget attonitas conscia Gutta Genas?

Occidit Hungarico clarum de stemmate sidus

Piërio, Vatis fata, gemente choro!

Qui prius in dubiam Martis descendit arenam,

Fortiter Euxinis belligeravit aquis.

Mox ubi pugnaci meruit virtute favorem

Auctus erat titulò, Rege jubente, Ducis.

Postea Musarum studio fortitus amorem

Aëniis cecinit Martia signa tubis.

Protinus hoc stimulat Patrias ardore Camaenas

Pluribus Ingenii dans Monumenta libris.

Sed viden'! in Famæ messem, Virtutis acervum,

Intulerat falcem mortis iniqua manus!

Solve, igitur, comptos, Buda plorante, capillos

In casu vatis, mæsta Szakoltza, Tui!

Flebilis, ah rigeas turbato, Morva, fluente,

Plangite coniferi culmina vasta jugi!

Ecce Benóvfzkiades, Socio Rontóne, retractat, a)

Per mare diversas, quas subiere, vices.

Aspice, quos Rerum, de toto conditit orbe b)

Annales sparsis ingemuese Comis;

Nonne Peleskeius formosam visere Budam c)

Lampretisque iterum cogitur Ipse mori?

Barbara Molnarias questu lachrimatur oborto, d)

Et Fabiana animi nescia facta qui. e)

Ad Badalum deflent in sicco Littore pisces,

Indigetes mœrent, rustica corda, Patres.

Uvida, quam scripsit patriæ resupina Diætæ, f)
 Chartaque de Turcis solvitur ipsa minis. g)
 Omnia neglecto Rumore Volumina famæ
 Busta Sepulturæ sunt comitata suæ.
 Ast reor, huic fato justum solamen acerbo
 Præstat honor Patriæ, Posteritasque suæ.
 Tantum Roma suo debet facunda Catoni —
 Quantum Gvadanio Pannonis ora suo!
 Ergo, docte Comes, charis abreptus Amicis
 Duceris Elysiæ, ad loca sancta, plagas?
 Hic ubi Bonfinius, Praio præfente, disertus
 Hunniadas celebrat, Tholdiadasque suos!
 Atque, ubi Pazmannus, Thúrótz, Istvanfius, al-

mos

Verböcii relegunt, Hungara Jura, Libros.
 Cætera scriptorum, patrii, pia Turba, Magistri
 Imponent Meritis Delphica ferta comis.
 Hæc mea Musa canit; quæ, dum Tibi vita ma-
 nebat,
 Sæpe fuit solitis Officiosa modis.
 Scripta, perenne Decus, capiant, precor, Ossa
 quietem,
 Et sit humus membris non onerosa Tuis!!!

* *

Magyar Gyász - Dall.

Méz foly az ajakán, Heziod' azt mondgya; —
 Kinek a' Tudomány az ő legfőbb gondgya.
 Boldog vagy Te, a' kit, a' Múzfák szerettek
 Örök hír, 's betsüre felkaptál mellettek!
 Gróf Gvadányi Jósef — a' kinek most teste.
 A' Földben köz - Anyánk keblét felkereste:

a) — g) betük alatt a' Déák versben az ő
 Könyveinek keferve értetődik.

Kerefte, vagy inkább, a' vólt Természete
 Hogy a' miből leve, az alá vétete!
 Tette tiak ideig nyugzik a' por között,
 De szép neve, tartós zöld színbe - öltözött;
 Számofabb munkái által kivirított,
 'S Követésre feles Magyarat felbuzditott.
 A' kinek esetén — ha valamit hiszünk
 Az emberiségnek, mert javajja eszünk —
 Ki tšafar szemünkből egy két könnyű tšleppet;
 Olyanból is, a' bú kit soha nem lepett.
 Mint Herkul' bújában elbádgyatt annyira
 Hogy a' szép Hilásért; magával nem bira.
 Mint a' tündér Thétis Akhilleert kefergett
 's Bánattyára vette Nimfa, 's Czethal sergett.
 Miképp' a' hajnalnak piros Rózsa képe
 Memnonnak esestén gyász artzal ki lépe:
 Úgy Gróf Gvadányinak most történt halála
 Az érzékeny szivre hegyes törrel szála;
 's Kit az irgalmatlan Párkákkel feldúlá
 Fárrattlági után tette szomorúvá!
 Le nem ejté Burkus, 's a' Török vezéré
 Az ágyú, 's tüz közzül, a' hartzból meg-
 téré.

Itthon meg - nyugodni midőn igyekezett
 Egy tsont - lelkű kaszás velle fogott kezét;
 Jerr össidhez!! így szólt — megayilit a' tzin-
 terem.

A' hol sirhalmódon zöld Borostyán terem!
 Eltűne mint a' fény — de híre megmarad —
 's Örökké tiszteli, a' két honnyal, Arad. —

Íram Aradon Decemb, 14-dikén 1801.

Peretsenyi Nagy László
 Cameralis Notarius.

